

Kā un par cik pārdot savu veco auto, lai neiekļūtu VID melnajā sarakstā?

Avots: kasjauns.lv

Privātpersonai par savas vecās automašīnas pārdošanu nodoklis nav jāmaksā, ja tā 12 mēnešu laikā pārdod tikai vienu auto vai vairākus auto, ja kopējā darījumu summa nepārsniedz 50 000 eiro.

Līdz ar sludinājumu portāla ss.lv un Valsts ieņēmumu dienesta „kariņu” par autotirdzniecības sludinājumiem, cilvēki, kuri nav saistīti ar lietotu auto biznesu, tagad pamatoti satraukušies, kā pārdot savu veco spēkratu, lai neiekļūtu nodokļu inspektoru melnajā sarakstā?

„Sludinājumu portālu ss.lv slēdza tādēļ, ka tas nesniedza informāciju par lietotu auto tirgotājiem. Tādēļ man jautājumi: ar ko jāreķinās, ja es gribu pārdot savu veco auto? Kādi nodokļi jāmaksā? Cik auto gadā es drīkstu pārdot? Ja esmu ielicis sludinājumu portālā ss.lv par auto pārdošanu, vai tas nozīmē, ka VID rīcībā ir visa mana sarakste ar potenciālajiem auto pircējiem?” jautā Kasjauns.lv lasītājs Juris.

Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Sabiedrisko attiecību daļas speciāliste Kristīne Augstkalne-Jaunbērziņa portālam Kasjauns.lv skaidro:

„Personiskās mantas pārdošana ar nodokli netiek aplikta, līdz ar to privātpersona, kura pārdod savu veco auto citai fiziskai personai, piemēram, lai tās vietā iegādātos jaunu, nav VID intereses objekts. VID intereses loks ir saistīts ar cilvēkiem, kuri nodarbojas ar autotirdzniecību regulāri, tādējādi sistemātiski gūstot ienākumus. Šādas aktivitātes likuma izpratnē tiek kvalificētas kā saimnieciskā darbība un šādā gadījumā darījumi tiek aplikti ar nodokļiem.

Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 4. panta pirmajā daļā noteiktajam, saimnieciskā darbība ir jebkura sistemātiska, patstāvīga darbība par atlīdzību (tai skaitā jebkuru ražotāju, tirgotāju vai pakalpojumu sniedzēju darbība, lauksaimnieciska darbība). Tādējādi, lai rastos pienākums reģistrēties VID PVN maksātāju reģistrā, personai ir jāveic saimnieciskā darbība.

Tiesību teorijā jēdziens „sistemātiskums” nozīmē vienveidīgas darbības atkārtotību noteiktā laika periodā. Parasti jau **otrrreiz veikta darbība** dod pamatu darbības kvalificēšanai par sistemātisku. Bet, kā iepriekš sacīts, personas, kas pārdod sev piederošu auto, nav VID rūpju lokā.

Vēršam uzmanību, ka Pievienotās vērtības nodokļa likumā lietotais termins „saimnieciskā darbība” ir izmantojams vienīgi PVN piemērošanas vajadzībām. Minētā likuma izpratnē, ja persona veic divus vai vairākus ar nodokli apliekamus darījumus 12 mēnešu laikā, uzskatāms, ka persona veic saimniecisko darbību.

Šie 12 mēneši nav saistīti ar kalendāro gadu, bet ir attiecināmi uz jebkuru 12 mēnešu periodu.

Raugoties no likuma aspekta - ja lietotu automašīnu pārdošana tiek veikta sistemātiski, tas ir, biežāk nekā vienu reizi 12 mēnešos, tad šāda preču pārdošana ir uzskatāma par saimniecisko darbību.

Tomēr Pievienotās vērtības nodokļa likuma 59. panta pirmā daļa paredz, ka iekšzemes nodokļa maksātājs ir tiesīgs neregistrēties VID PVN maksātāju reģistrā, ja tā veikto ar nodokli apliekamo preču piegāžu un sniegto pakalpojumu kopējā vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā nav pārsniegusi 50 000 eiro.

Tādējādi, ja personas kopējā darījumu vērtība par lietotu automašīnu pārdošanu iepriekšējo 12 mēnešu laikā nebūs pārsniegusi 50 000 eiro, tad personai ir tiesības neregistrēties PVN maksātāju reģistrā.

Tāpat arī nodokļa maksātājam, kurš vienu reizi 12 mēnešu laikā ir veicis vienu darījumu, kas nav saistīts ar šī nodokļa maksātāja saimniecisko darbību, bet kura rezultātā pārsniegts Pievienotās vērtības nodokļa likumā noteiktais reģistrācijas sliekšnis – 50 000 eiro, nav jāiemaksā valsts budžetā nodoklis no summas, kas pārsniedz 50 000 eiro.

Jāatgādina, ka ienākumu no saimnieciskās darbības aprēķina kā saimnieciskās darbības ieņēmumu un ar to gūšanu saistīto izdevumu starpību. Saimnieciskās darbības ienākumam piemēro iedzīvotāju ienākuma nodokļa pamatlikmi (2017. gadā – 23% apmērā).

Iedzīvotāju ienākuma nodokli par ienākumu no saimnieciskās darbības maksā, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju. Fizisko personu – saimnieciskās darbības veicēju likuma „Par valsts sociālo apdrošināšanu” izpratnē uzskata par pašnodarbinātu personu. Fiziskām personām - saimnieciskās darbības veicējiem, kuru ienākums no saimnieciskās darbības mēnesī ir vismaz 380 eiro (2017. gadā), - reizi ceturksnī jāveic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (turpmāk – obligātās iemaksas) valsts budžetā no brīvi izraudzītas saimnieciskās darbības ienākuma daļas, kas nav mazāka par 380 eiro mēnesī.

Savukārt VID ģenerāldirektore Ilze Cīrule portālam Kasjauns.lv apliecināja, ka VID ss.lv nav pieprasījusi un tās rīcībā arī nav privātpersonu (gan pārdevēju, gan pircēju) savstarpējā sarakste par privātā vecā auto pārdošanu. To VID no ss.lv nav pieprasījis un arī nedrīkst pieprasīt saskaņā ar Fizisko personu datu aizsardzības likumu.